

В. М. Масін

кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Л. О. Масіна

старший викладач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРЬКОМУ КООПЕРАТИВІ

Масштаби діяльності сільськогосподарських кооперативів (далі — СГК) розширились завдяки достатній сформованості нормативно-правового поля в Україні. Вітчизняна сільськогосподарська кооперація в даний час розвивається в напрямку інтеграції міжгосподарських відносин в рамках правового поля, встановленого Законами України «Про сільськогосподарську кооперацію», «Про кооперацію», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Специфіка діяльності сільськогосподарських кооперативів впливає на побудову бухгалтерського обліку та визначає особливості формування облікової політики таких суб'єктів господарювання. Методологічні засади обліку і звітності СГК базуються на застосуванні П(С)БО. Облікова політика СГК затверджується наказом керівника (голови чи виконавчого директора) у вигляді Положення про облікову політику. Розробку (перегляд — з метою внесення змін) облікової політики здійснює комісія, затверджена наказом керівника СГК.

Методичні підходи до ведення бухгалтерського обліку, порядок та форми складання фінансової звітності сільськогосподарськими кооперативами визначаються діючими методичними рекомендаціями, інструкціями, методиками з бухгалтерського обліку [1, с. 21].

Ключовими для виконання облікових процедур в кооперативі є положення з бухгалтерського обліку, які регулюють питання формування капіталу, руху активів, виконання зобов'язань та формування доходів, витрат і результатів діяльності. Окремі стандарти розширені методичними рекомендаціями.

Вибір форми бухгалтерського обліку тісно пов'язаний з прийнятою формою оподаткування суб'єктом господарювання. Сільськогосподарські кооперативи можуть застосовувати за-

гальну систему оподаткування, а також спрощену систему оподаткування [2, с. 88].

Кооперативи, які відповідають критеріям суб'єктів малого підприємництва, мають право на складання і подання фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва в складі балансу (ф. № 1-м) і звіту про фінансові результати (ф. № 2-м). СГК, які не є платниками ПДВ та відповідають критеріям суб'єктів малого підприємництва, мають право складати та подавати спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва в складі балансу (ф. № 1-мс) і звіту про фінансові результати (ф. № 2-мс) відповідно до П(С)БО 25 [3, п. 2].

У Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» відсутні особливі вимоги стосовно складання бухгалтерської звітності для сільгоспокооперативів [4]. У зв'язку з цим сільськогосподарські кооперативи надають бухгалтерську звітність у загальному порядку: баланс (звіт про фінансовий стан) ф. № 1, звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) ф. № 2, звіт про рух грошових коштів ф. № 3 та № 3-н, звіт про власний капітал ф. № 4, примітки до річної фінансової звітності ф. № 5 [5, п.1]. Сільськогосподарські кооперативи входять до системи агропромислового комплексу і до сфери управління Міністерства аграрної політики та продовольства України, а тому вони подають звітність за підсумками господарського року.

Сільськогосподарський кооператив, згідно з Податковим кодексом України, може перебувати як в ролі платника податку, так і в ролі податкового агента. При цьому кооператив сплачує від свого імені чи від імені осіб, що пов'язані з ним трудовими та іншими відносинами, податки і збори з відповідним поданням звітності по них [6, ст. 9].

Сільськогосподарські кооперативи складають та подають статистичну звітність у порядку і за формами, визначеними для них Державним комітетом статистики України. Основним з таких звітів є форма № 50 с.-г. «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств». За вимогою органів статистики подаються також форми статистичних спостережень з обліку праці, звітність про рух основних засобів, звітність про фінансові результати і дебіторську та кредиторську заборгованість тощо [2, с. 94].

Література

1. Жук В. Н. Концептуальные основы развития бухгалтерского учета в аграрном секторе экономики Украины [Текст] : научный доклад / В. Н. Жук. — К. : ННЦ «Институт аграрной экономики», 2008. — 98 с.
2. Шинкаренко М. С. Бухгалтерський облік в сільськогосподарських обслуговуючих кооперативах [Текст] / М. С. Шинкаренко // Облік і фінанси. — 2014. — № 4. — С. 87-94.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39 (в редакції від 19.08.2014 р.). — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00> — Назва з екрана.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (станом на 30.09.2015 р.). — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> — Назва з екрана.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 (станом на 18.03.2014 р.). — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> — Назва з екрана.
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI із змінами та доповненнями (станом на 20.09.2015 р.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> — Назва з екрана.